

LUNDS
UNIVERSITET

PM

2008-09-08

Dnr N 2008/169

Naturvetenskapliga fakulteten

Konsekvensbeskrivning och bedömning av arbetsmiljörisker med anledning av förslag till förändrad organisation inom Naturvetenskapliga fakulteten

Enligt den universitetsinterna föreskriften Dnr I F1 4684/2005 ska beslutande nivå göra en konsekvensbeskrivning för att bedöma risker för arbetsmiljöproblem inför verksamhetsförändringar. Konsekvensbeskrivningen ska upprättas i samråd med berörda skyddsombud och ska utgöra del av beslutsunderlaget.

1. Kartläggning av nuvarande verksamhet (före förändringar)

Naturvetenskapliga fakultetens verksamhet är idag indelad i 16 institutioner/enheter av varierande storlek. Fyra av dagens institutioner är gemensamma med LTH. De största institutionerna har cirka 140 anställda inom fakulteten.

Institution	Antal anställda i heltidsekvivalenter inom N-fak	Antal anställda i heltidsekvivalenter inom LTH
Astronomi	25	
Biologisk grundutbildning	5	
Datavetenskap	13	43
Fysik	68	151
Teoretisk fysik	23	
COB	103	
Ekologi	141	
Geologi	49	
Kemi	138	124
Biologiska museerna	18	
Matematikcentrum	27	75
Medicinsk strålningsfysik	6	
Miljövetenskap	3	
Naturgeografi & ekosystemanalys	48	
Marinbiologi	3	
Max Lab	7	

Sex av fakultetens institutioner har befunnit sig i ekonomiska svårigheter de senaste åren. Fyra av dessa har framgångsrikt arbetat med att uppnå ekonomisk balans. Kvarstående problem finns dock på Kemi och COB.

Ett antal omvärldsfaktorer försvårar just nu vår verksamhet. Söktrycket till fakultetens grundutbildning har sjunkit kraftigt de senaste åren. Trots att vissa ämnen har lyckats upprätthålla ett någorlunda söktryck är helhetsbilden den att antalet sökande inte räcker för att fylla våra utbildningsplatser, vilket leder till att utbildningsplatser står tomma och att kursernas ekonomi är svår att balansera. Dagens institutionsgränser försvårar ett effektivt resursnyttjande inom grundutbildningen, både av lärosalar och lärarkompetens.

Inom forskningen har Naturvetenskapliga fakulteten idag det i största stadliga forskningsanslaget inom Lunds universitet. På nationell nivå pågår arbete med att införa prestations- och kvalitetsrelaterade fördelningssystem. Även Lunds universitet kommer att relatera viss del av forskningsanslaget till kvalitetsmått.

Dagens institutioner har varit stabila sedan 2002 då COB bildades genom en sammanslagning av 5 institutioner. På vissa institutioner upplevs institutionen som identitetsbärande, men på andra är det avdelningen som i första hand är den centrala organisationsbildningen.

2. Vad består förändringarna i? Vilka berörs av förändringarna?

Fakultetens uppgift är att maximera resurserna till naturvetenskaplig forskning och utbildning och att tillse att resurserna används effektivt och på bästa sätt för att gynna ämnesområdets utveckling. Vår organisationsform ska stödja ett effektivt resursutnyttjande inom utbildning och forskning. För att göra detta ska organisationen kännetecknas av korta och tydliga besluts- och informationsvägar. Viktiga verksamhetsfrågor ska snabbt nå ledningsnivån och de interna beslutsprocesserna ska skapa delaktighet på verksamhetsnivån. För att öka fakultetens samlade konkurrenskraft måste ett professionellt akademiskt ledarskap framträda på alla nivåer, med goda informationskanaler och bra diskussionsforum. Det kräver också att verksamhetsföreträdarna engageras i övergripande frågor där hänsyn måste tas till den samlade verksamhetens behov.

Institutionernas har en viktig roll för att skapa organisatorisk stabilitet, med tydligt linjeansvar avseende ekonomi, personal och arbetsmiljö. Detta kräver att institutionsledningen har tillgång till en tillräckligt specialiserad administration, vilket i sin tur kräver antingen stora institutioner eller gemensamma kansli som ger service åt flera institutioner. Institutionerna har också ett viktigt strategiskt ansvar att stödja och tillvarata utvecklingspotentialen inom både utbildning och forskning.

Inom Naturvetenskapliga fakulteten har prefekterna en nyckelroll för att de interna besluts- och kommunikationsvägarna ska bli både korta och tydliga. För att uppnå detta och för att verksamhetsfrågor snabbt ska nå fakultetsledningen bör prefekterna/verksamhetsföreträdare ingå i presidiet. Fakultetsstyrelsen har idag inga delegationer ställda direkt till presidiet, utan det är dekanus som formellt fattar besluten, efter hörande av övriga ledamöter i presidiet. De beslut som dekanus fattar i presidiet kommer ha ett bättre beslutsunderlag när verksamhetsföreträdare omedelbart kan belysa effekter av föreslagna åtgärder. Prefekterna företräder sina institutioner, men ska också engagera sig i övergripande verksamhetsfrågor på fakultetsnivån. Detta skapar en livaktig kommunikation mellan fakultets- och institutionsnivå, men regelbunden interaktion måste samtidigt äga rum inom varje institution. Prefekten har ansvaret att samla avdelningscheferna inom sin institution till ledningsgruppsmöten

varje vecka. En understruktur av avdelningar eller forskargrupper krävs för att uppnå denna avgörande interaktion inom varje institution.

Kemi och Matematik kommer inte att beröras av omorganisationen, framförallt på grund av institutionernas befintliga storlek. Datavetenskap, Miljövetenskap, Medicinsk strålningsfysik och Max Lab kommer inte heller att beröras av omorganisationen, beroende på skilda faktorer. Datavetenskaps verksamhet är under avveckling inom Naturvetenskapliga fakulteten och den institutionen hålls därför utanför nedanstående förändringar. Miljövetenskap är en nätverksorganisation vars verksamhet, p.g.a. ämnets tvärvetenskapliga karaktär, bygger på att aktiv personal är förankrad vid ämnesinstitutionerna och därför också personalförtecknade där. Medicinsk strålningsfysik och Max Lab ingår redan i större organisationer. Medicinsk strålningsfysik ingår i institutionen för kliniska vetenskaper vid Medicinska fakulteten. Fakultetens verksamhet inom Max Lab är förlagd till tionde området. För både Max Lab och Medicinsk strålningsfysik skulle det komplicera besluts- och informationsvägarna, om de samtidigt ingick i storinstitutioner inom Naturvetenskapliga fakulteten. Övriga institutioner påverkas av förslaget till ny organisation.

Tre nya institutioner skapas enligt nedan:

Ny institution	Bestående av följande nuvarande institutioner
Astronomi och teoretisk fysik	Astronomi och Teoretisk fysik
Biologi	Biologisk grundutbildning, COB, Ekologi, Marinbiologi, Muséerna
Geobiosfärvetenskap, eller annat namn	INES och Geologi

Fysik ska senast 2013 bilda institution tillsammans med Astronomi och Teoretisk fysik.

Varje ny institution leds precis som idag av en prefekt och en institutionsstyrelse. Det dagliga ledarskapet sköts av prefekten och en ledningsgrupp bestående av institutionernas avdelningschefer. Prefekterna blir ledamöter i fakultetens presidium och ska företräda verksamheten inom respektive institution. Detta kräver att prefekten har regelbundna möten med avdelningscheferna (sin ledningsgrupp) inom respektive institution. Fakultetsstyrelsen kommer att tilldela resurser direkt till varje institution som därefter fattar fördelningsbeslut inom institutionen. Förslaget innebär ingen förändring av de delegationer som idag finns till institutionsstyrelser och prefekter. De nybildade institutionerna hanteras enligt samma ordning som redan existerande.

Förutom prefekterna på de tre nybildade institutionerna ska prefekterna på Fysik, Kemi och Matematik ingå i fakultetens presidium.

Miljövetenskap, Datavetenskap, Medicinsk strålningsfysik och Max Lab kommer att kallas till de ordinarie prefektmöten som fakultetsledningen håller varannan månad (istället som idag var tredje vecka).

3. Vilka konsekvenser kan förutses ur a) förbättringshänseende b) risksynpunkt?

- a) Fakulteten kommer att fungera bättre som ett samlat kollektiv och det lägger grunden till att fakultetens kan nyttja befintliga resurser på ett optimalt sätt. Kvaliteten på de beslut som tas i fakultetsledningen kommer att bli högre när prefekterna ingår i presidiet. På detta sätt säkerställs välgrundade beslut, korta besluts-, informations- och kommunikationsvägar. Avståndet mellan fakultetsledning och verksamhet krymper.
- b) På dagens institutioner kan medarbetare uppleva att institutionsidentiteten blir vagare när den tidigare institutionen blir en del av en större institution. Medarbetare kan även uppleva att prefekten kommer längre från verksamheten när denne ingår i fakultetens presidium. En osäkerhet inför framtiden kan uppstå, både hos institutionsledning, avdelningsledningar och hos enskilda medarbetare. Ovissheten kan röra både ekonomisk tilldelning till den egna forskningsverksamheten och vara mer mellanmänsklig och beröra farhågor om samgående med forskargrupper utanför den egna kretsen.
- c) Bland administrativ personal finns en oro för att det ska ske personalminskningar vid de nya storinstitutionerna och att den nya administrationen ska kräva färre administratörer.

För två institutioner (teoretisk fysik och astronomi) innebär förslaget två omorganisationer under en relativt kort tidsrymd, vilket framförallt kommer att belasta institutionsledningarna och den administrativa personalen. Risk finns att normala arbetsuppgifter blir lidande och att den ökade arbetsbelastningen kan påverka arbetsmiljön negativt.

4. Bedöm identifierade risker och fastställ åtgärdslista – vad behöver göras, vem bär ansvaret och till när skall åtgärderna vara genomförda?

Oron för att den nuvarande institutionen ska försvinna in i storinstitutionen och att avståndet mellan prefekt och verksamhet kan öka kan minskas genom att ha regelbundna möten inom den nya institutionen, både möten med avdelningschefer (varje eller varannan vecka) och personalmöten med alla anställda, en gång per månad. Denna åtgärd åvilar prefekterna på de nya institutionerna.

Farhågorna att den nya organisationen ska kräva färre administratörer bör hanteras genom att fakultetsledningen fastslår att omorganisationen inte har som syfte att minska antalet anställda. Detta läggs till i promemorian som förklarar bakgrunden till beslutet.

Ovissheten om hur institutionen kommer att utvecklas vad gäller ekonomisk omfördelning, hanteras genom att personer med brett förtroende i verksamheten axlar ledningsuppdragen. En annan viktig åtgärd är att samtliga berörda enheter som ska ingå i de nya institutionerna uppvisar ekonomisk balans avseende intäkter och kostnader före sammanslagningen.

Avgörande för att hantera farhågorna om samgående med forskargrupper utanför den egna kretsen är att korta besluts- och kommunikationsvägar upprättas inom respektive institution. Detta ansvar delas av institutionsledning och fakultetsledning. Fakultetsledningen är ytterst ansvarig för att följa upp att ledarskapet, medarbetarskapet och samspelet mellan nivåerna tar den utvecklingsbana som är

hörnpelaren i hela den förändringsprocess som fakulteten har tagit initiativ till. Fakulteten ska därför lägga särskild uppmärksamhet på kommunikativ förmåga vid utseende av prefekter. Fakulteten har också gett sittande prefekter i uppdrag att identifiera avgörande faktorer för framgångsrikt samspel inom enheterna. Resultatet av arbetet ska diskuteras på prefektinternatet i augusti.

Fakultetsledningen ska också, under de två första åren, ha ett möte årligen med avdelningscheferna (samt självfallet ovanstående ledningsnivåer inom institutionerna) med särskilt fokus på informations-, besluts- och kommunikationsmönster. Inför dessa möten ska alla medarbetare ha medarbetarsamtal där arbetsledningen särskilt uppmärksammar upplevelserna av delaktighet, kommunikationsvägar och informationsflöde inom den egna institutionen. Sammanställning av resultaten från medarbetarsamtalen ska diskuteras på möten mellan avdelningsledning, institutions-, och fakultetsledning. Ansvaret för detta åvilar både prefekter och fakultetsledning.

Regelbundna personalmöten ska hållas på institutions- och/eller avdelningsnivå för att säkerställa att all personal ges möjlighet att träffa närmsta ledningsnivå.

För att minska osäkerheten inför framtiden ska tiden minimeras mellan beslutet om den nya organisationen och mer detaljerade skisser på underorganisation och arbetsformer inom de nyetablerade institutionerna, genom att arbetsgrupper med uppdrag att utarbeta förslag tillsätts, redan under hösten 2008. Dessa förslag bör ventileras och diskuteras inom de berörda enheterna. Ansvaret för detta åvilar prefekterna på dagens institutioner. Fakultetsledningen ansvarar för att ge prefekterna i uppdrag att bemanna arbetsgrupperna och följa upp arbetet.

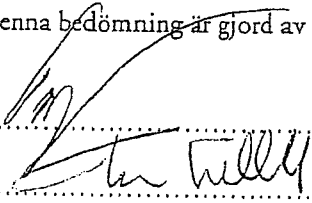
För att minska avståndet mellan fakultetsledning och verksamhet ska ett webbforum öppnas där aktuell ledningsinformation finns tillgänglig, exempelvis dagordning från presidiummöten och lista över dekanus beslut. Eventuella farhågor om maktkoncentration i presidiet när prefekterna ingår i denna grupp hanteras bäst genom öppenhet – ett webbforum som uppdateras regelbundet är ett bra verktyg för att öka öppenheten. Ansvaret för genomförande av detta har fakultetskansliet.

För att underlätta tvåstegsöverflyttningen av teoretisk fysik och astronomi och minimera osäkerheten hos personalen ska riktlinjer för den kommande sammanslagningen med fysikinstitutionen börja utarbetas redan under år 2009. Härigenom kan det andra steget förberedas i god tid och informella kontaktvägar upprättas mellan berörd personal på fysik, astronomi och teoretisk fysik.

5. Följ upp vidtagna åtgärder.

Med ledning av resultatet från avdelningsföreståndarmötena ska fakulteten ta ställning till om ytterligare åtgärder behöver sättas in.

Denna bedömning är gjord av naturvetenskapliga fakultetsledningen

.....
.....

Samverkan har skett med följande skyddsombud:

Anders Carl Sjökvist Ethnologiska museet
Leif Eriksson & Birkbyssk grundskolebistånd
Sören Hultdt Bohuslänska museet, Astronomi
Caro Lager Fysik

.....
.....
.....
.....
.....